

שיחות חיזוק

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

פרשת
שמיני

שיחות חיזוק

פרשת
שמיני

שיחות מפי הרב אורן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה' כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

תוכן הענינים

יש לנו להאמין כי מאהבה הוכיח אותנו.....	יג	הכחות שנמשכים לנו מקדשת חג הפסח.....	ג
המלמד תורה לעמו ישראל!.....	יג	ברכת מועדיך.....	ג
החזוק שעל ידי התורה הקדושה.....	יד	רק לשטף מים רבים אליך לא יגיעו.....	ד
סגולה גדולה לזכרון התורה.....	יד	לשמור את השנה הנורעת במועד.....	ד
הצלחת הלמוד לפי גדל החשיבות.....	יד	צריך להשקיע ביותר בשמירה.....	ה
הזוג של החכמה עם האדם.....	טו	ההארה הגדולה שבאה אחר הפסח.....	ה
הדרך שעושה רשם על האדם.....	טו	והשבות - את הדיעות - אל לבך.....	ה
חיי נפשך תלויים בתורה הקדושה.....	טז	שלא להסיח דעת מהמלחמה התמידית.....	ו
להתפלל שיפתח לבנו בתורה.....	טז	להיות מוכן נגד מלחמת הנצח.....	ו
אם תשתוק, תחמד ותתנגעגע לתפס החכמה תזכה לתורה.....	טז	זהירות ממלחמת עמלק.....	ז
שנוכח לאהבת התורה - זה העקר!.....	טז	קשי העבודה שלאחר החג ונחיצותה.....	ז
גדלתו של ה'אור שמת' בתורה ובצדקות.....	טז	היחוד השלם בין פסח לשבועות.....	ח
נתן לעשות בהכנה מעטת.....	יז	האורות הגדולים שלאחר עבור הפסח.....	ט
ראוי לאדם להכין עצמו.....	יז	ההתחזקות שלאחר הפסח.....	ט
איך צריך ללמוד תורה.....	יז	איך עושים שמירה לקדשת החג?.....	ט
קנו הנחיצו של 'עריכת שפתים'.....	יח	אור שמעל הטבע.....	י
עניני הכנה נוספים קדם הלמוד.....	יח	לצאת אל בחינת שמעל הטבע.....	יא
הזהירות בכרכות התורה.....	יט	פתוי הנצח - כאשר אבדתי אבדתי.....	יא
עצתו של משה רבנו, עליו השלום.....	יט	שמירת הדבור ושמירה מפעם.....	יא
בכח של יוסף הצדיק ויהושע בן נון.....	כ	לנצל את הימים שלאחר החג.....	יא
הימים האלו - גדולים הם ביותר.....	כ	עקר החזוק על ידי התורה.....	יב
		זכרתי לך חסד געורתי אהבת כלולתיך.....	יב

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת זכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

שיחות חיזוק

בְּעֵינַי אֶהְבֵּת הַתּוֹרָה לְאַחַר הַמוֹעֵד

שיחת חזוק לשבת פרשת שמייני

בְּכֹל שָׁנָה, לֹא הִיָּה בְּאִפְשָׁרִי לְאָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ

בְּתַפְלוֹת הַמוֹעֲדִים אָנוּ אוֹמְרִים: 'וְהַשִּׂיָּאנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ אֶת בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ, וְיֵשׁ בְּזֶה פְּמָה פְּרוּשִׁים. אֶחָד הַפְּרוּשִׁים: 'וְהַשִּׂיָּאנוּ, הוּא מְלִשׁוֹן מִשָּׂא, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין וְלִדְעַת, שֶׁהַנִּיחוּ עָלָיו מִשָּׂא שֶׁל הַיּוֹם-טוֹב, וְהִטְעִינוּ אוֹתוֹ בְּקִדְשַׁת הַיּוֹם טוֹב.

וְיֵשׁ עוֹד פְּרוּשׁ, שֶׁזֶה עֲנִיָּן שֶׁל 'מִשִּׂיָּאִין מִשׁוּאוֹת' (פְּסָחִים ב' ע"ב), שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְבַעֵיר בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ, אֶת אִשׁ הָאֵהָבָה, וּמְשַׁפֵּיעַ עָלֵינוּ אֶהָבָה יְתֵרָה, בְּחֻמְלָה גְּדוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יב, כג): 'וּפְסָח ה' עַל הַפֶּתַח', שֶׁנִּשְׁפָּעַת אֶהָבָה בְּלֹא שׁוֹם הַכֶּנֶה דְּלִתְמָא, וְכָל הַגְּדֻלוֹת נִמְשַׁכֵּת בְּדִלּוּג וּבְאִתְעוֹרְרוּתָא דְּלַעֲלָא.

מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ 'אִמְרֵי אֱמֶת' (ימים ראשונים שֶׁל פֶּסַח תרפ"ד): "אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ, אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֵר" (שְׁמוֹת לז, יז-יח). אִיתָא בְּגִמְרָא (פְּסָחִים קיח ע"א): כָּל הַמְּבֻזָּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאֵלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ" וְכוּ', גַּבִּי שָׂאוּל כְּתִיב (ש"א י, כז): "וּבְנֵי בְלִיעֵל אָמְרוּ מַה יִּשְׁעֵנוּ זֶה וּבְזֵהוּ", וְנִרְאָה, דְּכָל הַמְּבֻזָּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, הֵינּוּ שָׂאוּמֵר עַל הַזְּמַנִּים הַמְּקֻדְּשִׁים - מַה יִּשְׁעֵנוּ זֶה. צָרִיכִים לְהֶאֱמִין, שֶׁהַיָּמִים טוֹבִים נוֹתְנִים כַּח עַל כָּל יָמֵי הַשָּׁנָה. אֲדוּנֵי אָבִי ז' ל' (הַשְּׁפֵט אֱמֶת ז"ע) אָמַר עַל הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה לז, ו): "וְהִיָּה אֱמוּנַת עַתִּיד חֶסֶן יִשְׁעוֹת" - שֶׁכְּפִי מַה שֶׁהָאָדָם מֵאֱמִין בְּעַתִּים וּבְזְמַנִּים

נִרְאָה לְהִתְבּוֹנֵן בְּמַהוּתוֹ שֶׁל יוֹם 'אִסְרוּ חַג'. וְכִמוֹ שֶׁבָּאָר בְּזֶה בְּסִפְרֵי 'שִׁיחֹת הַתְּחִזְקוֹת', כְּתִב הַרְמ"א (ש"ע סימן תכט סעיף ב): 'וְנוֹהֲגִין לְהִרְבוֹת קִצָּת בְּאִכִּילָה וּשְׂתִיָּה בְּיוֹם אַחַר הַחַג, וְהוּא אִסְרוּ חַג'; וְהוּא עַל פִּי הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קיח, כז): "אִסְרוּ חַג בְּעַבְתִּים עַל קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ". שְׁצָרִיךְ לְאָסֵר וּלְקַשֵּׁר אֶת הַחַג אֵלֵינוּ בְּחֻמְלָה, כְּמוֹ (כְּאִילוֹ) שֶׁהִיָּה קָשׁוּר בְּחֻבְלִים חֲזָקִים, הֵינּוּ, לְהִיֹּת קָשׁוּרִים אֶל כָּל הַקְּדוּשָׁה הַנִּמְשַׁכֵּת מִהַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ.

הַכּוֹחוֹת שֶׁנִּמְשַׁכִּים לָנוּ מִקְּדוּשַׁת חַג הַפֶּסַח רִאשִׁית, עָלֵינוּ לְהֶאֱמִין בְּקִדְשַׁת הַחַגִּים, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלָה: 'וְתִתֵּן לָנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ בְּאֵהָבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְכוּ', וְלִכְלֹ חַג וְחַג יֵשׁ אוֹצְרוֹת וְאוֹרוֹת נִפְלְאִים - עַד אֵין קֵץ. וְאָמַר הַחֲתָם סוֹפֵר זי"ע, עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כג, יד): "שֶׁלֶשׁ רִגְלִים תִּחַג לִי בַשָּׁנָה", 'תִּחַג' - הוּא מְלִשׁוֹן הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה מד, יג): "וּבְמִחּוּגָה תִּתְאַרְהוּ", לְשׁוֹן עֲגוּל וְסָבּוּב, שֶׁהַיָּמִים טוֹבִים חַגִּים וּמְקִיפִים אוֹתָנוּ בְּמִשְׁךָ כָּל יָמֵי הַשָּׁנָה.

מֵהַיּוֹם טוֹב הַקְּדוֹשׁ שֶׁל פֶּסַח נִמְשַׁכִּים לָנוּ כַּחוֹת אֲדִירִים שֶׁל חֲרוּת, וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל (אֲבוֹת ו, ב): 'אֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין, אֲלֹא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה, הֵרִי זֶה מִתְעַלֶּה, וְקִבְּלָנוּ כַּחוֹת שֶׁל חֲרוּת, כְּדִי שֶׁנוֹכַח לְצֵאת מִכָּל הַדְּבָרִים הַשְּׁפֵלִים וּמִכָּל מִינֵי בְּחִינּוֹת קְטָנוּת, שֶׁזֶהוּ כָּל הַעֲנִיָּן שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְחַג הַפֶּסַח. וְכִמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ 'מְאוּר עֵינַיִם' (פְּרָשַׁת מַקֵּץ וְחִנְפָּה): "בְּכָל עֵת בּוֹא חַג הַפֶּסַח, יוֹצְאִים אֶנְחֵנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל אֶחָד, מִהַקְּלָפוֹת. כִּי לֹא הִיָּה חַג הַמִּצּוֹת

המקדשים, כך הם חסן ישועות; עד כאן לשון קדשו.

רק לשטף מים רבים אליך לא יגיעו

הצדיקים זי"ע, בארו בהפסוק (תהלים לב, ו): "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים, אליו לא יגיעו", הינו, שהחסיד מתפלל לעת יציאת החג, אשר שטף המים הרבים הזדונים, שהם היצר הרע וחילותיו, לא יגיעו לכבש ולגנב ולחטף את כל האצרות, כי היצר הרע, יוצא ואורב בפתח לכל אחד ואחד מאתנו, כי יודע מה שקבלנו מקדשת החג, והוא, השונא - חפץ לגזל לחמס, להשחית ולאבד כל טובה, מה שאפשר, מכל בר ישראל, ועלינו להיות מוכנים לזה.

ולכן אנו אומרים 'ויהי נעם' וכו', וכל שיר של פגעים במוצאי שבת, כמובא בזהר הקדוש בכמה מקומות (עין פרשת מקץ קצו ע"ב; ויקהל רו ע"א). ואיתא בספר 'סדר היום' (סדר ערבית של מוצאי שבת): 'ויאמר ויהי נעם' וכו', 'ישוב בסתר עליון' וכו', ונתקן לומר מזמור זה, משום שהוא נקרא שיר של פגעים, והוא נאמר על כל דבר של פחד ואימת מקטרגין, ומשום הטעם שבמוצאי שבת נתן רשות למקטרגין לצאת ממקומם, לעשות מלאכתן, אנו מתפללין - שיצילנו מהם ולא יקטרגו עלינו ואל ישלטו בנו'. עד כאן לשונו. והענין - שהכח הרע רוצה לחטף את כל מה שקבלנו בשבת, וינגדו אנו אומרים: "פל מצדך" - לבטלו לגמרי, ועל דרך זה, גם ביציאת החג, צריך להזהר מתחבולות היצר הרע, שרוצה לגנב מאתנו את הכל.

כתוב (תהלים קיט, ח): "מאיבי תחכמני מצותיך", ופרשו, שבכל פעם שאנו רואים התגברות היצר יותר, עלינו להתחזק אז דיקא, ביותר. וכמו שכתב השל"ה הקדוש (מסכת שבועות פרק גר מצוה): 'ועקר הכולל הכל, יהיה נעקר ונשרש מן העולם, השם של בין

הזמנים, לא יזכר ולא יפקד, רק כל העתים שנים לטובה, יתנהגו במנהג אחד לתורה, כמו שאמר (יהושע א, ח): 'והגית בו יומם ולילה'.

וכיון שעתה, אין עוד סדר למוד בעולם הישיבות, ועינים רואות שיש איזה רפיון קצת, ויבדאי אינו סתם, אלא בא מהפחות של היצר, עלינו להבין את תכסיסי היצר, ולקיים אז - "מאיבי תחכמני", היות שהוא רוצה לגזל מאתנו את הכח של 'אחר המועד', אנחנו צריכים להתחכם כנגדו ולדעת את החשיבות של הלמוד - ויקא אז.

כי אין היצר הרע בא על דברים קטנים, אלא, כונתו לדברים גדולים, ואם הוא בא לחטף זמנים אלו, זה סימן מבהק שאפשר להשיג בהם הרבה.

לשמור את השדה הנזרעת במועד

החפץ חיים זי"ע, היה אומר על הפסוק (משלי כד ל-לא): "על שדה איש עצל עברתי, ועל כרם אדם חסר לב; והנה עלה כלו קמשונים, פסו פניו חרלים וגדר אבניו נהרסה", שלמה המלך, מלמד אותנו שתי בחינות באיש העצל. ראשית, את עצלותו, שאינו זרע ואינו חורש, והוא מתעצל שלא לעשות את מה שצריך לעשות, זו עצלות ראשונה.

ויש עצלות נוספת, שאפלו פאשר פן יגע האדם, זרע וחרש, והצמחים שהצמיח גדלו וגם עשו פרי קדש הלולים, עבדת היותו חסר לב ועצלן, גרמה לו שאינו שומר על הקנים, בבחינת "כרמי שלי לא נטרתי" (שה"ש א, ו), ומה כתוב אחריו? "פסו פניו חרלים וגדר אבניו נהרסה", ועל ידי זה באו ונכנסו כל חיתו יער, וחסו וגזלו

ועל פן עבודתנו לעת פזאת, ראשית חכמה, לדעת שזכינו לקבל אוצרות, עברנו את שלב הזריעה והקצירה, יש לנו צמיחה נפלאה! ומעתה, נותר לנו אף לשמר, שלא נהיה בבחינת "איש חסר לב", שאינו חש לשמר

על איתנות הגדר, לאוצר היקר שיש לו בתוך השדה, והשדה, הוא אור החג - קדשת המועד.

צריך להשקיע ביותר בשמירה

לכל יהודי, יש שליחות מיוחדת כאן בעולם הזה, ובכל בקר, כשאדם פוקח את עיניו, עליו לדעת, שעליו לעבד לא רק בשאיפה להתעלות, אלא, להשקיע גם בשמירה, מתוך ידיעה שהוא תחת התקפה תדירית.

כתב האור החיים הקדוש (במדבר כד, ז): 'בערף בינה הגדולה, אשר עתיד ה' לגלות לישראל בסוף הדורות, בימי מלך המשיח, שהוא שער החמשים של בינה, כל המ"ט הם בגדר דלי בערכו, ואמר, כי הגם שענתה הוא דלי זרע ישראל, יזכה לקחת מים רבים, שהוא שער החמשים, והוא אומר "וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים"; עד כאן לשון קדשו.

נמצא, שלפני ההתגלות הגדולה של שער החמשים, מנו"ן שערי בינה, אנו נמצאים בשער הנו"ן של הטמאה, וכמוכן שנה לטובתנו, ברחמים גדולים, שהקדוש ברוך הוא שתל את נשמותינו החלשות בדור שכזה, כדי שאחר כך נזכה להכנס בשער הנו"ן של הקדשה, כי בלאו הכי - לא היינו זוכים לאור הגדול של שער החמשים, המבטח לדור האחרון. והכל תלוי כפי התגברותנו על נסיונות הדור הזה, שלא נשקע בחמשים שערי טמאה, רחמנא ליצלן.

תכף כשאדם פוקח עיניו בבקר, הוא מקבל יצר הרע חדש, שהוא רק שלוחו של הקדוש ברוך הוא, הנותן את הכחות ליצר הרע, להחליש את האדם, וצריך גם לדעת, שהקדוש ברוך הוא נותן גם כחות מנגד - לעמד כנגדו, כי אינו מנסה את האדם במה שאינו יכול לעמד, ועלינו מטל תפקיד - להוציא בלעו מפיו.

וזה, כל ענין יציאת מצרים מיד קלפת פרעה, שאנו מוציאים את החלקים שנאבדו

מאתנו, ונטמעו בין הקלפות - לחרות, בבחינת "וינצלו את מצרים", שלקחנו ואספנו את הכל - אל הקדשה, ואחר שזכינו ליום טוב הקדוש, של יציאה ממצרים לחרות, עלינו לעסק בשמירה מעלה על כל הקדשות הללו.

ההארה הגדולה שבאה אחר הפסח

בתפלת ערבית, בכרפת השכיבו, אנו מתפללים: 'ושמר צאתנו ובואנו', ואמרו רבותינו הצדיקים זי"ע: שזו היא תפלה מיוחדת לימי הפסח, 'והסר שטן מלפנינו' - הינו לפני הפסח, 'ומאחרינו' - אחרי הפסח.

בספר הקדוש 'דברי שמואל', ועוד צדיקים זי"ע, אמרו, שהשבת שלאחר היום טוב, היא עדין בגדר היום טוב, בשבת זו מתקיימת בחינת "כל מלאכתך עשויה", הינו, שהשבת משלמת ומתקנת את הכל, ואם בשבוע הקודם היה יום טוב, השבת משלמת אותו, וכל האורות שהשפעו ביום טוב, חוזרים ומאירים בשבת.

[במיחד שבת שבאה אחר יום שביעי של פסח, היא שבת גדולה ונפלאה עד מאד, כיון שהיא כוללת את היום הקדוש שביעי של פסח, שהוא כולל את כל ימי הפסח, נמצא, שכל האורות כלם, כלולים ואצורים בשבת קדש הלזו - שבת שלאחר פסח].

מוכא בספרים הקדושים, אשר בשביעי של פסח מתגלה אורו של משיח, והוא מתגלה בפרט בשבת זו, שהיא סוד חרות, כמו שמוכא בגמרא (שבת קיח ע"א): 'אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי, כל המענג את השבת, נותנין לו נחלה בלא מצרים, שנאמר, (ישעיה נח, יד): "אז תתענג על ה' וגו', והאכלתיך נחלת יעקב אביך" וגו'.

והשבות - את הידיעות - אל לבך

עלינו לדעת, שאין עניננו לומר רק דברים חדשים ומחדשים, אלא, תפקידנו בעבודת השם, הוא לשמר את הקנים, וכמו שכתב

במסלול ישירים: 'החבור הזה לא חפרתי ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא, להזכירם את הידוע להם כבר, ומפרסם אצלם פרסום גדול. כי לא תמצא ברב דברי, אלא דברים שרב בני האדם יודעים אותם, ולא מסתפקים בהם כלל, אלא שפפי רב פרסומם וכנגד מה שאמתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאד, והשכחה רבה'.

ואין מדברים מאחד שרק עכשו מתחיל, פתינוק שנשבה, ואינו יודע, וצריך ללמדו אל"ף ב"ת, אלא, מפל אחד מאתנו, אשר תמיד, היצר הרע, מלביש את עצמו בכל מיני לבושים, ומטמטם את לב האדם, לרחקו מהידיעות שלו, ואז לבו אטום מלקבל בקרבו את האור האלקי, כמאמרם ו"ל (יומא לט ע"א): 'תנא דבי רבי ישמעאל, עברה - מטמטמת לבו של אדם, שנאמר (ויקרא מא, יג): 'ולא תטמאו כם ונטמתם בם', אל תקרי ונטמתם, אלא, ונטמטם בם'.

כתבו הקדמונים על הפסוק (ישעיה נד, ז): 'ברגע קטן עזבתיו', שברגע קטן, שאדם עושה בו איזו עברה קטנה, הקדוש ברוך הוא עוזב אותו, כביכול, עד שחזור בתשובה, ואז זה כבר - ויברחמים גדלים אקבצו', כי כדי שיחזור לדבקות שהיה בה לפני כן, צריך כבר רחמים גדולים.

כתוב (דברים ה, ט): 'וידעת היום, והשבת אל לבבך'; הינו, שאת הידיעות אודות מציאות הבורא יתברך, אין די שיהיו במח, אלא עלינו להשיבן ולתקען עמק עמק בלבנו, ובתמידות ותדירות עקבית, וככל שנוסיף יותר לחזר על הדברים, בודאי יועיל לנו בהתקרבות אל בורא העולם, ואין קץ למדרגות שאפשר לזכות בהן, על ידי הפנמת והשרשת הדברים. וזהו "וצדיק באמונתו יתיה" (מבוק ב, ד) - לחיות עם האמונה הזאת, ולהזינה ולהצמיחה יותר ויותר, עד שאדם יבער פאש, באמונתו יתברך.

שלא להסיח דעת מהמלחמה התמידית
כתוב (דברים כ, א): 'ואמר אלהם, שמע ישראל, אתם קרבים היום למלחמה על איביכם. אל ירף לבבכם, אל תיראו ואל תחפזו, ואל תערצו מפניהם', בתחלת דבריו, אינו אומר להם דברי התחזקות, אלא, קדם כל, מודיע להם 'חגיגית': דעו! יש מלחמה! אחר כך חזקם בדברים ואמר להם: 'אל ירף לבבכם', אלא שיבטחו בהשם יתברך ולא יפחדו כלל, אבל זאת, רק אחרי שידועים שיש מלחמה.

והתורה הקדושה היא נצחית, בכל אדם, בכל מקום ובכל זמן, ובאה להורות, כי העקר והיסוד שהכל תלוי בו - הוא לדעת שיש מלחמת היצר, ולכל יחיד יש את המלחמות הפרטיות שלו, בכל זמן ועדן - ברוחניות ובגשמיות, תכף כשפוקח את עיניו בבקר, עומדת לנגדו מלחמה! לפעמים המלחמה גלויה, ולפעמים היא נסתרת, יש מלחמה שהיא בבחינת (בראשית ג, טו): "אתה תשופנו עקב", ויש מלחמה שהיא בבחינת "אם במחלתך ימצא הגנב" (שמות כב, א), אבל כלל לא דמלתא - יש מלחמה, ואסור להסיח דעת ממנה כלל.

מוכא בשם ה'שפת אמת' על הפסוק (משלי כד, ו): 'בתחבלות תעשה לך מלחמה', ולא כתיב 'בתחבלות תנצח מלחמה', כי 'לנצח' - זו זכות מיחדת. אף עקר תפקידנו הוא, רק להלחם, להשתדל, לדהף אותו, לתת לו מכות, ואפלו אם הוא מכה ומפיל אותנו יותר, אנחנו צריכים להכות בחזרה, כמו במלחמה, והעקר בזה, לזכר שאנו נתונים בה, ולא לפל לשאננות.

להיות מוכן נגד מלחמת היצר

מפרשים בשם הרב הקדוש מקאצק ז"ע. כתוב (דברים כא, י): 'כי תצא למלחמה על איביך', אם תכף כשאתה יוצא מפתח הבית,

העבודה השננה: בהתקדש החג, צריך לנצל את הזמן של כל שבועת הימים הקדושים של החג, כמובא בספר הקדוש 'באר מים חיים', שכל יום - הוא כנגד כל יום בשנה, ובדאי צריך למלא אותו בעבודת השם ככל שאפשר, בתורה ובתפלה כראוי, וזה ישפיע למשך כל ימות השנה.

העבודה השלישית: העבודה שלאחר החג, לעשות כלי וחסין, כדי לשמר על מה שקבלנו בחג. (ובכחיות מסמיות, העבודה שלאחר החג, היא עבודה יותר גבוהה מהעבודה שלפני החג).

והנה ידוע, שכל האורות שנשפיעו בליל פסח - נעלמים, ואחר כך, העבודה היא פסיעה אחר פסיעה, לזכות לאור הגדול הזה מחדש, פי בליל פסח, האור הגדול והנפלא השפע מלמעלה, באתעוררותא דלעלא, על ידי מתנת חנם, וכל זה - להורותנו לאן אנחנו יכולים להגיע, כמין איזה הבזק, כדי לעורר את השאיפה הקדושה, במשך כל המ"ט ימים הללו.

ובנה מבארים, טעם שאין מברכים ברכת שהחיינו, על ספירת העמר, פי בעצם - אינו דבר חדש, וכל עבודתנו עתה, היא להעלות אתעוררותא דלתתא, והננו עמלים כדי לקבל שוב, את מה שקבלנו כבר בליל הסדר, לכן, עבודה זו, היא הקשה ביותר מהשנים האחרות.

וזהו 'ויהי אף יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו. ועשו אחיו בא מצידו' (בראשית כו. ל) - תקף כשבר ישראל יוצא מאת אביו שבשמים, וזכה לקבל פני השכינה - מיד - "ועשו אחיו" - כלליות הקלות - "בא מצידו", שצודה לקחת את כל מה שהשיג האיש הישראלי בעבודתו. ועל זה כתוב (תהלים לב, ו): "על זאת יתפלל כל חסיד אליך... רק לשטף מים רבים - אליו לא יגיעו", זאת תפלתנו עתה אל הקדוש ברוך הוא, שיעזרנו, שלא נטעה אחר פתוייו של היצר, שרוצה לגזול, לחמס ולאבד מאתנו, את כל מה שקבלנו

אפה תדור בתחושה שהנך יוצא למלחמה חזיתית מול היצר הצורר, שרוצה להחטיף, אזי - "ונתנו ה' אלקיך בידך" - תזכה לסייע ממרומים, פי הקדמת הכנה. אבל אם אתה מגיע למצב של (במדבר י, ט): "וכי תבאו מלחמה בארצכם" - שאתה שאנו, וממתין שהמלחמה תבוא אליך, אזי - "והרעתם בחצרות", כבר הגיע היצר הרע! כשאדם כבר מבבל, אז צריך כבר רחמים גדולים כדי שינצל מהמצב שבו הוא נמצא.

זהירות ממלחמת עמלק

לאחר פסח, מתגברת מלחמת עמלק, ככתוב: "זכור את אשר עשה לך עמלק, בדרך בצאתכם ממצרים", תקף אחר חג הפסח - בא עמלק, שכל ענינו - להפריד בין הדבקים, בין קדשת חג הפסח, לקדשת חג השבועות - זמן מפת תורתנו, שזה כל ענין ספירת העמר - לחבר בין שתי הקדשות הללו.

כתבו בספרים הקדושים (תולדות יעקב יוסף, דברי חיים וכו'), שזה הענין, שאנו קורין מלחמת עמלק שלשים יום קדם החג, חוץ מהטעם הפשוט שהמן עמלק הינו הך, אלא, ביון שפתיב בדרך בצאתכם ממצרים, מזכירין לנו, דע לך, שאחרי פסח, הוא יבוא שוב, הנה מוכן לקראתו!

ולכשנתבונן, נגלה שסוף כל סוף, עמלק, שהוא היצר הרע - הצליח את אשר זמם לעשות, פי הרי חטא העגל שבא אחר כך, היה מכח עמלק ולכן טמאתו נוראה מאד.

קשי העבודה שלאחר החג ונחיצותה

ביום טוב, יש שלשה מיני עבודות - העבודה הראשונה: עבודת ההכנה שלפני יום טוב. ויש דין מיוחד בחג הפסח, שלשים יום קדם החג [על כל פנים לדעת רבן גמליאל, ושתי שבתות לכל הדעות].

ביום טוב, "רק לשטף מים רבים - אליו לא יגיעו", הפונה לכל מיני בלבולי היצר, בבחינת (תהלים קז, כז): "יחוגו וינעו פשכור", הבלבולים שמטעים את האדם, לגמרי, בבחינת דור המבול, שכל העולם נהיה מלא בבלבולים.

היחוד השלם בין פסח לשבועות

מצות ספירת העמר - ממחרת השבת, יום הנה, ט"ז לעמר, שהכהן מניף את העמר, לבטל רוחות רעות וטללים רעים, זה גם רמז למלחמת התנופה, כשבא היצר ורוצה לגזל, ואנחנו צריכים כח של כהן שירומם אותנו הרבה יותר גבוה, מכל הנחיתות של הסטרא אחרא, כמו שמוכא בגמרא (מגלה טו ע"א): שאמר הקמן: 'אתא מלא קומצא דקמחא דידכו, ודחי עשרא אלפא כפרי כספא דההוא גברא' [בא מלא קומץ קמח שלכם ודחה עשרת אלפים כפרי כסף שלי]. פי ידע, שלקרבן העמר, יש כח גדול לבטל את קלפת הקמן-עמלק, שהוא היצר הרע. ועלינו לחיות עם הידיעה הזאת, שעמלק הזה, עכשו רוצה לחטף מאתנו את הכל, ועלינו להזהר ולהשמר ממנו.

ומוכא בגמרא (סוטה מד ע"ב): 'שח בין תפלה לתפלה - עברה היא בידו, וחזור עליה מעורכי המלחמה'. ומפרשים על דרך הרמז, שלא יהיה הפסק בין פסח לשבועות.

פי התפלין של יד, רומזות ליציאת מצרים, כמו שכתוב (שמות ו, ו): "ונגאלתי אתכם בזרוע נטויה". והתפלין של ראש, הן בחינת חג השבועות, כמו שכתוב (דברים כח, י): "כי שם ה' נקרא עליך", וזה רמז לתורה הקדושה, שכלה שמוותיו של הקדוש ברוך הוא, כפאמר (זהר אחרי עג ע"א) 'אורייתא וקדשא בריך הוא - חד הוא, ועלינו להזהר, שלא להפריד בין תפלין של יד לתפלין של ראש.

ושבע הכריכות, רומזות לשבעת השבועות של ימי הספירה, ככתוב (ויקרא כג, טו): "וספרתם לכם ממחרת השבת, מיום הביאתכם

את עמר התנופה. שבע שבתות תמימת תהינה", ומוכא במדרש (ויקרא וכה כח, ג): אימתי הם תמימות? בשעה שעושים רצונו של מקום, הינו, שיהיה חבור בין אור הפסח לאור קבלת התורה - ללא שום הפסק. ונוהגים לחזור על פסוק זה, בכל יום ממ"ט הימים, כדי להזכירנו עבודת הימים הללו, להזהר ולהשמר מההפסק שבין המזח - הידיעה, ללב - לבחינת 'והשבת אל לבבך'.

יציאת מצרים הייתה חלוקה לשנים. בט"ו התחילה הגאלה מהלילה, והמשיכה ביום, וכבר היו בעיני עצמם כבני חורין, והנה, ביום שביעי של פסח, שוב רדף אחריהם פרעה, ברדיפה שאי אפשר לתאר. אף לאחר שהיה משבת לגמרי, התהלל ואמר (שמות טו, ט): "ארדף אשיג אחלק שלל"; ואיך יתכן דבר כזה? [וזה חוזר בכל שנה ושנה!] אלא, שרצה הקדוש ברוך הוא להראותנו, שתמיד אחר מורא גדול וגלוי שכינה (שנה אור חג הפסח). תמיד בא עוד פרעה, עוד יצר הרע, ומזמין עוד מלחמות, ולכן צריך להיות "ויתמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים" (שמות יג, יח). הפונה, שאנחנו נצא מהפסח, עם כלי זין חזקים.

וכתיב (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך עמלק", הפונה בלשון יחיד, לומר - שלכל יחיד ויחיד, יש עמלק משלו, שרוצה לזנוב בו, ולגזל ממנו את כל הקדשות שהשיג.

ולכן, כשיצאו ממצרים כתוב (שמות יג, ט): "ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כי השבע השביע את בני ישראל לאמר, פקד פקד אלהים אתכם, והעליתם את עצמתי מזה, אתכם", לפי שמשה רבנו, ידע שהלוחם העקרי כנגד טמאת עמלק - הוא יוסף הצדיק [כמו שכתוב (עובדיה א, יח): "בית יוסף להבה"]. ואחר כך, הושע בן נון שיצא מזרעו, שהיה גם בן נשמת יוסף הצדיק, כמוכא בספרים הקדושים, ולכן כתוב (שמות יז, ג): "ויחלש הושע את עמלק ואת עמו, לפי חרב". וגם

ידע שעמלק מתכנן לבוא, לכן לקח את יוסף הצדיק עמו.

וזהו "השבע השביע", הינו הכח של שבועת השבועות, ורוצה לרמז לכל אחד מאתנו: "דע לך! משה רבנו מאיר בימים האלו, זכר להיות חי במלחמה הזו, נגד עמלק, בכל משך השבעה שבועות, שהם כנגד שבע המדות". בכל אחד יש את המדות הללו, שעליו לתקן ולהעלותן, והספירה עצמה - היא מתקנת ומטהרת.

האורות הגדולים שלאחר עבור הפסח

אחר הפסח פתוב (שמות יב, לד): "משארתם צרת בשמלתם", הם אספו את שירי המצה והמרור, ועטפו אותם צרורות בשמלותם, כמו חבקו ולא עזבו אותם, הינו שכל הליכה שלהם היתה עם המצות הקדושות של פסח. ולכן כתב בספר הקדוש 'מאור ושמש', שאדם צריך לדעת, שכל מה שאפשר לעשות במשך כל ימי השנה בענינים גשמיים [ולא חס ושלום להכשל], זה הכל מקדשת המצה.

וידוע מה שאמר הרב הקדוש, רבי חיים מצאנז זי"ע, לאחר שסיים את הסדר: "שישו בני מעי, שישו", ואת מה שהיו אומרים צדיקים זי"ע: "מה נשתנה" האדם אחר הפסח! פי רואים באמת - מציאות אחרת.

ההתחזקות שלאחר הפסח

פתוב בתהלים (צג, ב): "נכון כסאך מאז. מעולם אתה; נשאו נהרות, ה', נשאו נהרות קולם. ישאו נהרות דכים; מקלות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה'"; הפסא של הקדוש ברוך הוא, מכונן מכת שביעי של פסח, שנאמר בו 'אז'. וכן 'אז', הוא אל"ף למעלה מזי"ן, שהוא היום שבא אחר שבועה. אבל אחר כך פתוב: "נשאו נהרות, ה', נשאו נהרות קולם. ישאו נהרות דכים; מקלות מים רבים אדירים משברי ים. אדיר במרום ה'";

ובא לומר, שגם אחר שזכית לגלוי שכינה, הקשב לקולות שנשאו הנהרות ומשברי ים, פי אלו הם הפחות של היצר, שרוצה לשבר אותך, לחטף לך ולהטביע אותך.

פתוב (ירמיה ב, ב): "כה אמר ה', זכרתי לך חסד נעוריהך", אחר פסח, אנו בבחינת נער שגדל וצומח, פילדים קטנים הצריכים שמירה. וכן אנו נדמים לחולה שנוטל תרופות, שמצבו עדין רגיש. פי המצה היא (לקח) רפואה, וכמו אדם שמקבל אנטיביוטיקה - כך גם אומרים לו: "אם לא תאכל את המצה הזאת, אתה בסכנה גדולה, איך תצא עכשו החוצה, בשער רטב, לרוח החזקה? אתה צריך לנקט בזהירות יתרה..."

איך עושים שמירה לקדשת החג?

יסוד חשוב שעלינו לזכר בימים אלו, הוא מה שכתוב (תהלים קיט, צח): "מאיבי תחכמני מצותך", הינו היכן שיש התגברות גדולה ופתויים גדולים - שם טמון אוצר גדול, פי היצר הרע מתגבר ביותר, לאבד את האורות הגדולים שיש דווקא אז. וכמו שכתבו הקדמונים על הפסוק (דברים טז, א): "שמור את חדש האביב", כל חדש ניסן צריך שמירה, פי הוא כולל את כל חדשי השנה, וכמו שרמזו בחדש אביב - אב ליי"ב. וכיין שבימים האלו יש רפיון קצת מסדרי הלמוד, וזה הזמן להלחם בכך מאד, וכמו שדרשו רבותינו ז"ל (בכורות ה' ע"ב) בפסוק (שמות יז, ח): "וילחם עם ישראל ברפידים" - ברפיון ידים, וצריך להשיב מלחמה השערה - להתחזק, דווקא בזמן כזה.

פתוב (איוב לב, ז): "ימים ידברו", אתה תראה, שאותם ימים שטרחת בהם והתיגעת בהם, הם ידברו. כמו שאיתא מצדיקים על הפסוק (קהלת ז, יד): "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה", במהלך הימים הטובים, תתאמץ בהם בעבודת השם, ואחר כך, תזכה לראות איך הם מסייעים לך במהלך ימי השנה, להתקרב אל הקדשה.

מעמיד דברים כחומה - 'בנה עליה'; הינו שמעמיד דברים מצד התבוננות השכל שהוא כחומה בצורה - אז 'בנה עליה טירת כסף', כסופים לאבינו שבשמים, ויש קיום לכל קדשת החג.

אור שמעל הטבע

ידוע מהספרים הקדושים, שהמספר שבע, הוא סוד עולם הזה, שעליו כתיב (משלי ט, א): "חצבה עמודיה שבעה", והוא, כל מה שנמצא בתוך גבולות הטבע, והמספר שמונה, הוא סוד עלמא דאתי וימות המשיח, מה שמעבר לגבולות מציאות הטבע [שהוא סוד כנור של שמונה נימין]. והנה - זה כל חדש ניסן - ששת ימי החג הראשונים (הם ימי יציאת מצרים), שהם עדין בתוך הטבע, והיום השביעי של פסח, בו מאיר אורו של משיח. והימים שלאחריו, הם בחינת הימים של ימות המשיח, בהם מאיר אור שמעל הטבע. וזו הסבה שגם בהם אין אומרים תחנון. וזה שאמרו 'בניסן עתידין להגאל', כי בניסן מאיר האור שמעל הטבע.

ובשנה פשוטה, אחר הפסח קורין פרשת שמיני, שהוא ראש חדש ניסן - שמיני למלואים, והוא אחרון של פסח, יום מילתו של יצחק אבינו, שהיתה המילה הראשונה לשמונת ימים, [נטעם המילה, הוא להסיר את הערלה - הפסויים והמגבלות של הטבע, ולהשריש בנו את האמונה, שנוזר תמיד, אשר אין שום טבע - כלל, שזה סוד מה שאמרו במדרש (במדבר רבה ב, יב): 'מלמד שהעלהו הקדוש ברוך הוא למעלה מכפת הרקיע, ואמר לו מן אותו המזל שאתה רואה שאין אתה עתיד להוליד ממנו - אני מראה לך שאתה מוליד' וכו'], וזהו שאנו אומרים 'על בריתך שחתמת בבשרנו', שהיא בחינת שמונה, וכך אומרים בפיוט שלאחר ההגדה 'שמונה מי יודע', שלכל אחד, יש את הרכוש של שמונת ימי מילה.

אמרו רבותינו: אין לנו שיור, אלא רק התורה הזאת. נזכיר את אשר מובא בספר הקדוש 'קדשת לוי', וזו לשון קדשו (פרשת יתרו): 'הרמב"ן פירש על הפסוק (שיר השירים ב, ז): "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ", כשמגיע אל אדם אהבת הבורא או יראת הבורא ברוך הוא, אזי תקף יעשה מצוה, ויבזה מביא אהבה ויראת הבורא, בצמצום, כי כל זמן שלא עשה מצוה - יש לו מלחמות, אבל כשעושה עם זה היראה ואהבה - מצוה, אזי מביא בצמצום, ובטל ממנו כל המלחמות. והנה, מצוה שעושה, הוא (האדם) כמו כלי שתנוח בו זה התעוררות, שמגיע לו מלמעלה, זהו "עד שתחפץ", כי החפץ הוא כלי, עין שם ברמב"ן, עד כאן לשון קדשו בקדשת לוי. וכמו שאמרו חז"ל (ירושלמי פאה דף ד' ע"א) על הפסוק (משלי ג, טו): "כל חפציה לא ישו ביה" - 'כל אבנים טובות ומרגליות שבעולם, לא ישו בדבר אחד מן התורה'. הינו, שעקר עשית החפץ היותר נעלה - הוא למוד התורה.

וזה באור פנימי נוסף במלים: אין לנו 'שיור' - אלא התורה הזאת, כי השיור של המצוות של פסח מצה ומרור, גם הוא - רק על ידי התורה הקדושה.

וכן מובא בספרים הקדושים, אשר מסירת נפש הבאה מצד אהבת הלב, בלי התבוננות השכל - אינו בטוח בקיומה, כי אולי לאחר זמן, אם התקרה מעט אש האהבה, שמא, חס ושלום, לא יעצר כח לשלט ברוחו, אבל על ידי התורה הקדושה, שהיא השכל האלקי, כביכול, נתקיים מקרא שפתוב (זכריה ב, ט): 'ואני אהיה לה נאם ה', חומת אש סביב. ולכבוד אהיה בתוכה'; שהתורה הקדושה תהיה המגן והחומה, לכל האוצרות שקבלנו בחג הקדוש, ולכן צריך לעסוק בתורה, במיוחד כעבר ימי האורה האלו, וזהו שאמר הקדוש ברוך הוא: "אם חומה היא נבנה עליה" (שה"ש ח, ט), ודרשו רבותינו ו"ל (ב"ר לט, ג): 'אם

ועד ראש חֲדָשׁ אֵיךְ, נוֹתְרוּ שְׁמוֹנֵה יָמִים, לְרַמֵּז כִּי אֵלוֹ הַיָּמִים, הֵם בְּחִינַת שְׁמוֹנֵה - לְמַעַלְהָ מְגֹדֵר הַטְּבַע. וְזֶה גַם כֵּן יוֹם רֵאשִׁית חֲדָשׁ (שֶׁהוּא כּוֹלֵל אֶת כָּל הַחֲדָשׁ), רֵאשִׁית לְעִבּוּדָהּ - שָׁבוּ כִּהֵן גְּדוֹל שִׁמְשׁ בְּשְׁמוֹנֵה בְּגָדִים.

לְצֵאת אֶל בְּחִינַת שְׁמַעַל הַטְּבַע

אֵימָא, שֶׁהַהֲקָפוֹת שֶׁהַקִּיף הוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן אֶת חוֹמַת יְרִיחוֹ, שִׁשָּׁה יָמִים, בְּכָל יוֹם פַּעַם אַחַת, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הַקִּיף שָׁבַע פְּעָמִים, זֶה הַתְּחִיל בְּאַחְרוֹן שֶׁל פֶּסַח, כֹּל יוֹם נִפְלָה בְּהַקְפָּה - חוֹמַת אַחַת. וּמִבְּאֵר רַבְּנוּ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב ז"ע, שֶׁכָּל זְמַן שִׁישׁ בְּפָנֵי הָאָדָם שָׁבַע חוֹמוֹת הַמְּבֻדְלוֹת, עֲרִין אֵינוֹ יָכוֹל לְעֲלוֹת לְמַעַלְהָ מִן הַטְּבַע, וְתַפְקִידָנוּ הוּא לְשַׁבֵּר אֶת הַחוֹמוֹת הַמְּבֻדְלוֹת בַּיַּיָּנוּ לְבֵין בּוֹרְאָנוּ, וְלְצֵאת מַחוּץ לַגְּדָרֵי הַטְּבַע, הַמַּעֲלִים וּמְסַתֵּיר אֹרֶךְ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּמִצִּינּוֹ בְּחֻנְכַת הַמִּשְׁכָּן - שֶׁהִיְתָה בְּרֵאשִׁית חֲדָשׁ, וְאַחֵר כֶּף כְּתוּב "וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה'", וְאַחֵר כֶּף הִיְתָה חֻנְכַת הַנְּשִׂאִים, שֶׁהֵם "בַּיָּמִים הָרֵאשִׁוֹנִים שֶׁל נִסְן. וְזֶה מְרַמֵּז, שֶׁאַחֵר שְׁזוֹכִים לְגִלּוֹי שְׁכִינָה בְּרֵאשִׁית חֲדָשׁ נִסְן, צָרִיף תְּמִיד לְעֲשׂוֹת חֲזוּק לְדַבֵּר הַזֶּה.

וְזֶהוּ עֲנִין הַקְּרִבּוֹת שֶׁהַקְּרִיבוּ בַתְּחִלַּת נִסְן - כְּדֵי לְהַשְׁאִיר אֶת הַשְּׂרָאָת הַשְּׁכִינָה, שֶׁעֲלוּלָהּ לְהִיּוֹת נַחֲטָפֶת עַל יְדֵי הַגִּזְלוֹן הַיְדוּעַ. וְלָכֵן בַּיָּמִי חֻנְכָּה שֶׁהֵם אֹרֶךְ שֶׁל 'שְׁמוֹנֵה יָמִים', קוֹרְאִים אֶת חֻנְכַת הַנְּשִׂאִים, כִּי הַיָּמִים הֵלְלוּ, הֵם מַחוּץ לַגְּדָרֵי הַטְּבַע וְצָרִיכִין שְׁמִירָה, וְלָכֵן אֲנוּ קוֹרְאִים גַּם בַּתְּחִלַּת חֲדָשׁ נִסְן אֶת פְּרָשִׁיּוֹת הַנְּשִׂאִים, כְּדֵי לְהַשְׁאִיר עַל יְדֵי קִדְשָׁתָם - אֶת קִדְשַׁת חַג הַפֶּסַח.

פְּתוּי הַיֵּצֵר - כַּאֲשֶׁר אֲבֻדְתִּי אֲבֻדְתִּי

הַשְּׁמִירָה מִפְּתוּי הַיֵּצֵר, הוּא הַעֲקָר [וּכְגוֹן בְּעֲנִין טְהוֹרַת הַעֵינַיִם]. יֵשׁ הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת קְשִׁים. הַיֵּצֵר מִפְּתָה לְאָדָם: "עֲזוּב! אֵינִי שׁוֹמֵר עֵינַיִם! עֲבָדָה שְׁנֹכַשְׁלֶת! כְּבֹר נִפְלֶת, וְאִם כְּבֹר נִפְלֶת - אֲזַ תִּפְּל כְּבֹר עַד הַסּוּף" ... בְּבְחִינַת 'וּכְאֲשֶׁר

אֲבֻדְתִּי אֲבֻדְתִּי', וְזֶה שְׁקָר - כִּי צָרִיף לְדַעַת, אֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת בְּעֵנִינִים הֵלְלוּ, אֵינֶה נִמְדָּדֶת בְּכֹלִים שֶׁל בָּשָׂר וָדָם, אֲלָא רַק בְּדַעַתוֹ שֶׁל יוֹדֵעַ תְּעֻלוֹמוֹת, הַבוֹחֵן אֶת הָאָדָם לְפִי מַצְבוֹ, יְדִיעוֹתָיו, כַּחוֹתָיו וְנִסְבוֹתָיו, לְהַשְׁמֵר בְּמַצִּיאוֹת שֶׁהוּא נֹתֵן בָּהּ, וַיִּתְּכֵן שְׁנִצְחוֹנוֹתָיו הַמַּעֲשִׂים, מְבִיאִים אוֹתוֹ לְהַקְרָאוֹת בְּשֵׁם צְדִיק תָּמִים. וּמְסִירוֹת הַנֶּפֶשׁ הִיא, לְהַתְּעֲלוֹת בְּכָל מַצָּב, גַּם אִם עַד עַכְשָׁיו זֶה לֹא הֵלֵךְ.

שְׁמִירַת הַדְּבֹר וּשְׁמִירָה מִכַּעַס

גַּם צָרִיף לְזַכֵּר חוֹבַת שְׁמִירַת הַפֶּה. בִּיצִיאַת מַצְרַיִם כְּתוּב (תְּהִלִּים פֵּא, יא): "הִרְחִיב פִּיךָ וְאִמְלֵאָהוּ", שְׁנַעֲשֵׂה הַפֶּה - מְשַׁבַּח, וּכְמוֹ שְׁאוֹמְרִים בְּהַגְדָּה שֶׁל פֶּסַח: 'וְכָל הַמְּרַבֵּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מַצְרַיִם, הִרִי זֶה מְשַׁבַּח', צָרִיף לְשַׁמֵּר אֶת הַפֶּה בַּיָּמִים שֶׁלְאַחֵר הַחֵג.

וְכֵן שְׁמִירָה מִכַּעַס. כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹ צְדִיקִים זִי"ע בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית כח, י): "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע", שֶׁלְאַחֵר שְׁיוֹצְאִים מִשְׁבַּעַת יְמֵי הַחֵג, הַנִּקְרָא 'בְּאֵר', שֶׁמִּמֶּנָּה שׁוֹאֲבִים קִדְשָׁה וְחַיּוֹת לְכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, כְּתוּב אַחֵר כֶּף, "וַיִּלְךָ חֲרָנָה" - לְרֵמוֹז, שֶׁבֵּא חֲרוֹן אַף, הַיֵּצֵר הָרַע בָּא לְהַכְנִיס חֲרוֹן אַף, כַּעַס וְקִפְדָּנוֹת.

לְנַצֵּל אֶת הַיָּמִים שֶׁלְאַחֵר הַחֵג

אִם זוֹכִים לְנַצֵּל אֶת שְׁמוֹנֵת הַיָּמִים הֵלְלוּ שְׁאֵחֵר הַחֵג, שֶׁהֵם יְמֵי הַסְּפִירָה הַקְּדוּשִׁים, בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה - כָּל אֶחָד לְפִי הַתְּחִיבּוֹתוֹ בְּמַצְבוֹ, זוֹכִים לְאוֹר גְּדוֹל. וְזֶה מָה שֶׁכְּתוּב בְּפִסּוּק (מִשְׁלֵי יט, כג): "וְשֶׁבַע יְלִין, בַּל יִפְקֹד רָע". אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו'ל (בְּרִכּוֹת יד ע"א): 'כָּל הַלֵּן שְׁבַעַת יָמִים בְּלֹא חֵלוֹם, נִקְרָא רָע, שְׁנֹאֲמָר: 'וְשֶׁבַע יְלִין, בַּל יִפְקֹד רָע', אֵל תִּקְרִי שֶׁבַע, אֲלָא שְׁבַע'. וְעַל פִּי פְּנִימִיּוֹת אֶפְשָׁר לְבָאֵר אֶת הַפִּסּוּק (תְּהִלִּים מט, כא): "אָדָם בִּיקֵר בַּל יְלִין" - אַחֲרֵי שְׁזָכָה הָאָדָם לְכָל הַיָּקָר הַזֶּה, וְלֹא לָן בְּעִמְקָה שֶׁל הַלְכָה וַיִּגְיעַת הַתּוֹרָה - נִמְשַׁל בְּבִהְמוֹת נְדָמוֹ", אֵין בּוֹ מִמֶּשׁ, בְּאָדָם כְּזֶה.

עקר החזק על ידי התורה

כתוב (שמות ה, ט): "תִּכְבַּד הָעֶבֶדָה עַל הָאֲנָשִׁים, וְאֵל יִשְׁעוּ בְּדַבְרֵי שִׁקְר"; וְאִתָּא בַּמִּדְרָשׁ (שמות ו, יח): 'מִלְמַד, שֶׁהָיוּ בְּיָדָם מְגִלּוֹת שֶׁהָיוּ מְשַׁתְּעִשְׁעִין בָּהֶם מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, לומר, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹאֲלָן, לְפִי שֶׁהָיוּ נוֹחֲזִין בְּשַׁבַּת, אָמַר לָהֶן פְּרָעָה, 'תִּכְבַּד הָעֶבֶדָה עַל הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ בָּהּ וְאֵל יִשְׁעוּ וְגו', אֵל יְהוּ מְשַׁתְּעִשְׁעִין, וְאֵל יְהוּ נְפִישִׁין בְּיוֹם הַשַּׁבָּת'.

וְצָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁכִּינּוֹן שְׁכָל הַבְּחִינּוֹת שֶׁהָיוּ בְּנִגְלָה הָרֵאשׁוֹנָה דִּיצִיאַת מִצְרַיִם חוֹזְרוֹת עַל עֲצָמָן לְקִרְאָת הַגְּאֻלָּה הָעֲתִידָה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּדוֹרְנוּ זֶה, בּו נִתְמַעֲטוּ כָּל כָּף הַמַּחֲוֹת וְהַלְבָבוֹת, וְאָנוּ נִמְצָאִים קְרוֹב לְשַׁעַר הַנּוֹ"ן שֶׁל הַטְּמָאָה, וְעֲלִינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּהַשְׁתַּעֲשְׁעוֹת בְּדַבְרֵי תוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁהֵם הַשְׁתַּעֲשְׁעוּ בְּמַגְלוֹת, כִּי "מָה שֶׁהִיָּה הוּא שִׁיְהִיָּה" (קהלת א, ט), וְאֵין לָנוּ שִׁיּוֹר אֶלָּא הַתּוֹרָה הַזֹּאת, לְהִתְחַזֵּק - דְּוָקָא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתיך

בְּחַג הַפֶּסַח נִקְרָאנוּ עַל יְדֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּלִשׁוֹן יְחִיד, בְּחֻמְלָה וְאַהֲבָה גְדוֹלָה (שמות ד, כב): "בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל". וְכָתוּב (שם יב, כג): "וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח", שְׁזָה בְּחִינַת 'וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה' (שה"ש ב, ד), אֵל תִּקְרִי 'וְדַגְלוּ', אֶלָּא "וְדַלּוּגוּ עָלַי אַהֲבָה" (במדבר ו, ב, ג), כִּי גַם כְּשֶׁאֶפְלוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת הָיוּ צוֹעֲקִים וּמְקַטְרָגִים, 'הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְהִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה', לֹא הַשְׁגִּיחַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, כִּי אִם הִרְאָה אֶת אַהֲבָתוֹ וְחֻמְלָתוֹ עַל בְּנָיו, [וְכָמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים: 'מִלְּכוּתְךָ, ה' אֱלֹהֵינוּ, רָאוּ בְנֵיךָ עַל הַיָּם] - וְגֵאל אוֹתָנוּ. מוֹבָא בְּטוֹר (סימן תיז): שְׁחַג הַפֶּסַח הוּא כְּנֶגֶד אַבְרָהָם אֲבִינוּ, שֶׁהוּא סוֹד הָאֵהָבָה שְׁבִינֵינוּ לְבֵין אֲבִינוּ שְׁבִשְׂמִים.

בִּיצִיאַת מִצְרַיִם נוֹצֵר הַקָּשֶׁר שֶׁל הָאֵהָבָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ירמיה ב, ב): "זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד

נְעוּרֶיךָ, אַהֲבַת כְּלוּלְתֶיךָ. לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בְּמִדְרָב, בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה", כִּי נִמְשַׁכְנוּ אַחֲרָיו בְּבְחִינַת (שה"ש א, ד): "מְשַׁכְנֵי, אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה". וְכָמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלֵּה לָנוּ אֶת הָאֵהָבָה, כְּמוֹ כֵּן אָנוּ מְגַלִּים אֶת הָאֵהָבָה כְּלַפּוֹ, שֶׁהִיא קְנִימַת בְּתוֹכָנוּ. כִּי אִף אִם אָנוּ בְּבְחִינַת "אֲנִי יְשָׁנָה" (שה"ש ה, ב), כְּלַפֵּי חוּץ, אִף עַל פִּי כֵּן בְּפָנִימִיּוֹת - אֶצֶל כָּל יְהוּדֵי וְיְהוּדֵי - "וְלִבִּי עַר", יֵשׁ הַתְּעוֹרְרוֹת הַלֵּב לְהִשָּׁם יְתִבְרַךְ, כְּמוֹ הַסְּנֶה שְׁבִפְנִימִיּוֹתוֹ בְּעַר בְּאֵשׁ, וּבְחִיצוֹנִיּוֹת - "אֵינָנוּ אֶכֶל".

וְהֵנָּה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּגַלָּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ, וְכָל יְחִיד יְכוֹל לְקַרְא לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִשׁוֹן 'אֵלֵהִי'. אָנוּ אוֹמְרִים אֶתָּה בְּחֻמְלָתְנוּ מִכָּל הַעַמִּים, וְזֶה אוֹמַר כָּל יְחִיד: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! אֶתָּה בְּחֻמְלָתְךָ אוֹתִי. וּבְשִׁבְעֵי שָׁל פֶּסַח, אֶפְלוּ שִׁפְחָה עַל הַיָּם אֲמָרָה - "זֶה אֵלֵי וְאֲנִי הוּא", זֶה אֱלֹהִים שְׁלִי. כִּי אָנוּ מִתְחַזְּקִים, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ אֲבָא שְׁבִשְׂמִים שֶׁקּוֹרָא לָנוּ "בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל" - לִשׁוֹן יְחִיד, וְאָנוּ קוֹרְאִים לוֹ כְּנֶגֶד זֶה בְּלִשׁוֹן יְחִיד - "זֶה אֵלֵי וְאֲנִי הוּא". וְעַל יְדֵי זֶה - "אֱלֹהֵי אָבִי וְאֶרְמְמָנָהוּ", אֲנִי מִתְרוֹמֵם עִם כָּל חַיִּי - אֵלָיו יְתִבְרַךְ.

הַקְרוֹב הַמְיֻחָד וְהַעֲצוּם שֶׁהַתְּגַלָּה בְּמִצְרַיִם, קְרוֹב שֶׁל 'אַהֲבַת כְּלוּלְתֶיךָ', בָּא לְיַדֵּי בְּטוֹי בְּפִסְקֵי קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים: "וְאַהֲבַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" - לִשׁוֹן יְחִיד דְּוָקָא, לְהוֹרוֹת, אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ קָשֶׁר פְּרָטִי עִם בּוֹרָא עוֹלָם, וְכֹאֹמְרִים לוֹ: אֵהֵב אוֹתוֹ יְתִבְרַךְ, כְּכֹל לְבָבְךָ, וּכְכֹל נַפְשֶׁךָ וּכְכֹל מַאֲדָךָ.

וְכִשְׁאָנוּ יוֹדְעִים עַל הָאֵהָבָה שְׁחִבּוּיָהּ בְּנוֹ אֵלָיו יְתִבְרַךְ, אָנוּ יְכוֹלִים לְהַשִּׁיג אֶפְסֵי קֶצֶה מִהָאֵהָבָה הָעֲלִיּוֹנָה אֵלֵינוּ, שְׂאִינָה פּוֹסְקַת לְעוֹלָם, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, 'בְּשַׁעַת שְׁנַכְנְסוּ נְכָרִים לְהִיכָל רָאוּ כְּרוּבִים הַמְעֲרִין זֶה בְּזֶה' (יוֹמָא נד ע"א). הֵינּוּ, שֶׁאֶפְלוּ בְּמַצְבֵּים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר, שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ בּוֹעַר בְּאֵשׁ הַשְּׂרָפָה, בְּפָנִימִיּוֹת - הַכֹּל מֵלֵא אַהֲבָה, כִּי הַכְּרוּבִים הָיוּ גְלוּיֵי שְׁכִינָה, וְהַבְּאוֹר בְּזֶה, שְׁכָל

מה שהקדוש ברוך הוא עושה - "תוכו רצוף אהבה" (שה"ש ג, י), וזה שאנו אומרים 'כי אתה באש הצפה, ובאש אתה עתיד לבנותה' - באש החיצונית נשרף הבית, ובאש האהבה הפנימית יבנה - במהרה בימינו אמן.

יש לנו להאמין כי מאהבה הוכיח אותנו

כתב בספר הקדוש 'שפת אמת' (דברים תרמ"ב) בפסוק (דברים א, כז): "בשנאת ה' אתנו וכו'. ועל זה נאמר (ירמיה יב, ח): "נתנה עלי בקולה, על פן שנאתיה". פי הקדוש ברוך הוא חשב לטובתנו. ועל ידי שאמרו 'בשנאת', נהפך, חס ושלום, לשנאה, ויש לנו ללמד קל וחמר, מדה טובה המרבה (יומא עו ע"א), אשר גם בגלותנו עתה, שנתגרשנו משלחן אבינו שבשמים, יש לנו להאמין ולבטח באבינו שבשמים. פי מאהבה הוכיח אותנו, כמו שכתוב (משלי ג, יב): "אשר יאהב ה' יוכיח". ומתוך אמונה זו, יתהפך באמת לאהבה. וזה עקר פרוש 'אוהב את התוכחות' (אבות ו, ו) - להאמין כי הוא מאהבה, כשיודעין שהמוכיח אוהב נאמן הוא, מקבלין התוכחה. ועל ידי זה נהפך באמת לאהבה. ועל זה כתיב (משלי י, יב): "ועל כל פשעים תכסה אהבה". ואיך יכולין לבא לאהבה, כשיש רב פשעים? רק כשמקבלין התוכחה והענשין והיסורין, מתוך אהבה. ולכן כתיב (ישעיה א, יח): "לכו וכו' ונזכרה וכו' אם יהיו חטאיכם כשנים" וכו', פרוש, על ידי קבלת התוכחה, יתלבנו החטאים, כנ"ל. עד כאן לשון קדשו. וזה שאנו אומרים בתפלות החגים: 'והשיאנו ה' אלקינו את ברפת מועדיך', אנו מתחננים, שפנימיות האהבה הזאת של 'אהבת אותנו ורצית בנו' - תבער בנו.

המלמד תורה לעמו ישראל!

"מה יפו פעמיך בנעלים" (שה"ש ז, ב) - מה יפו ביפי והדר נפלא, פעמי הלב הדופק, בחלוף החג ובנעילתו, בשעת התעוררות אש

אהבתנו לבוראנו, על ידי עשייתנו חפץ של תורה, שנקראת אש, כדכתיב (דברים לג, ב): "מימינו אש דת למו". כשיהודי לומד, מעורר למעלה בחינת 'השיבנו אבינו לתורתך'. וכמו שפרשו צדיקים (רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע ועוד), שהלא הקדוש ברוך הוא מקיים את כל המצוות, ומצוה על האב ללמד את בנו תורה, ואכן, כשיהודי מתישב ללמד, 'המלמד תורה לעמו ישראל' - מלמדו תורה.

וימין התורה הזאת, היא בבחינת (שה"ש ב, ו): "וימינו תחבקני", שהקדוש ברוך הוא מחבק אותנו בסוד (הושע יא, ג): "ואנכי תרגלתי לאפרים, קחם על זרועתי", וכתיב (ירמיה לא, ט): "הבן יקיר לי אפרים".

ומוכא בתנא דבי אליהו (רבה פרק יח): 'כל תלמיד חכם שיושב וקורא, ושונה, ועוסק בתורה - הקדוש ברוך הוא יושב כנגדו, וקורא ושונה עמו'. ואז התורה נהפכת לתורת פיך' - "טוב לי תורת פיך" (תהלים קיט, עב). וכמוכא במדרש (שמות רבה מא, ג) על הפסוק (משלי ב, ו): "כי ה' יתן חכמה. מפיו דעת ותבונה" גדולה החכמה, וגדולה ממנה הדעת ותבונה, הוי - 'פי ה' יתן חכמה', אבל למי שהוא אוהב - מפיו דעת ותבונה. למה הדבר דומה? לעשיר שהיה לו בן, בא בנו מבית הספר, מצא תמחוי לפני אביו, נטל אביו חתיכה אחת ונתנה לו, מה עשה בנו? אמר לו: איני מבקש, אלא מזה שבתוך פיך, מה עשה? נתנו לו. ולמה? על שהיה מחבבו - נתן לו מתוך פיו, הוי - "כי ה' יתן חכמה", וכל מי שהוא מחבבו יותר - מפיו דעת ותבונה. עד כאן לשון המדרש.

פי כשיהודי לומד תורה, בכל חלק שהוא שבתורה, נעשה פיו כהר סיני, בוער כלו באש של אהבה, בחינת קדש הקדשים, ואומר הגר"א זי"ע, שזו בחינת כרובים - פנים אל פנים, כך אצל כל יחיד, בשעה שהוא לומד, שזו בחינת פנים אל פנים.

החזוק שעל ידי התורה הקדושה

עלינו לזכור (וראה בזה בשיחת פרשת כי תשא), אשר לכל אחד, יש את השעות הקצובות המסגלות, שהוא יכול לעסוק בתורה, ואם אדם משלים את השעות שלו, אז הוא מקבל את כל החזיקים שהוא צריך נגד יצר הרע. פי כל מה שהוא צריך בעבודת השם, כלול בתוך אותם חלקי זמן שהוא יכול לעסוק בתורה.

ואמרו הצדיקים (החדישי הרי"ם זי"ע ועוד), שדוד המלך הסתובב על פתחי השאול והיה זועק: "לולי תורתך שעשעי אז אבדתי בעיני" (תהלים קיט, צב), "זאת נחמתי בעיני, פי אמרתך חייתי" (שם פסוק ג), שהתורה היא מחיה אותי והיא מנחמת אותי, "אנכי אנכי הוא מנחמכם" (ישעיה נא, יב), קדשא בריך הוא - זה 'אנכי', פי הוא יתברך והתורה עמו, חד הוא - "הוא מנחמכם", שבתורה הקדושה יש את החזיק הנפלא, הגדול ביותר שאפשר להתחזק, ועל ידי שאנו מתחזקים באהבת התורה, אנו זוכים להשיג את הקדשה המיוחדת שיש בימים האלו.

סגלה גדולה לזכרון התורה

וזו סגלה גדולה לזכרון התורה. וזה לשון ספר תולדות אדם (פרק ט): 'הנה פשוטות כח הזכרון באדם אחד, ביתר שאת וביתר עז, על כל בני דורו וכו', הסבה הרביעית: חשיבות הדברים הנזכרים, כתוב בתורה (דברים ו, ו): 'והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצוה היום, על לבבך'. והמצוה הגדולה היא, שיהיו דבריה על לבבנו, תמיד שמורים בלב, כמו מקרב, לא ימחק - חקוק על לוח הנשמה, והוא דבר יקר מאד, וצריך שיהיה בנפש אהבה לה' ותורתו, ותהי יקרה מכל החפצים, אז ילמדנה בחשק גדול ומלא באהבה, ותשמח נפשו בדבריה, ומצירים לפניו, כאלו כתובים על לוח, פי הדברים הנחשבים אצל האדם, וחביבים עליו בחבה יתרה, ישנו בזכירה אצלו, ולא ישכחם לעולם, האיש אשר איננו מכיר סגלת התורה וערכה - אין דבריה נחלקים על לוח

לבו, כל דבר מעיני העולם מבבלבו, וצרכיו ועסקיו וטרדתו, כמעט כל דבר מאלו, גדול בעיני לבו, מן התורה, לכן הוא לומד ושוכח.

רבי זלמן מוולוז'ין, שהפיר את ערך התורה, עד שהיתה יקרה בעיניו יותר מכל חמודי תבל, גם בלי לה לא שכב לבו, מרב מחשבותיו על צרכיו, ועסק כף בתורה, פי היתה נפשו טהורה מכל מחשבות הבל, ולבו, היה מגדל ומרומם על כל המעשים אשר נעשו תחת השמש, על פן, מה שלמד - לא שכח, פי הוא היה מיקר את התורה, ומה שהציץ, לא נתעלם ממנו, לפי שהיו דברי תורה צרוכים ושמורים אצלו, כדרך בני אדם, לשמר ולנצר את הענינים שכבודם וחייהם תלויים בהם, וזה שאמר הכתוב (תהלים קיט, צג): "לעולם לא אשכח פקודיך, פי כם חייתי".

הצלחת הלמוד לפי גדל החשיבות

כתב רבנו יונה בפרושו למשלי (ב, ד): 'המעלה החמישית, שתתערב לנפשו החכמה, ולא יהיה עליו עסקה לטרח מרב האהבה, בענין שנאמר (בראשית כט, כ): 'ויהיו בעיניו כמים אחרים' וגו', וכענין חופש מטמונים, שהגד לו, פי יש מטמון בבית הזה או בבקעה הזאת, פי לא יהיה עליו לטרח חפוש המטמון, מדעתו, שימצא הון רב במקום אחד ויתעשר ברגע אחד. הנה, הזהיר לטרח בחכמה, כמבקש הפסוק במיני מלאכות והסחורות, ולהשיג בטרחה וחפז, ערכות חופש מטמונים, ונאמר "שש אנכי על אמרתך" (תהלים קיט, קסב), ולפי הערכות בטרחה וחפז, תפקחנה בה עיני השכל ותשתמר בלב האדם, בענין שנאמר "נחלתי עדותיך" וגו' (שם קיט, קיא).

והנה באור המשל הזה, רוצה לומר "וכמטמונים תחפשנה" - יבאר אותו למטה, באמרו, "ודעת לנפשך ינעם" (ב, י). ואמרו ז"ל (ע"ז ט ע"א): 'אין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ'; הנה תלוי הצלחת הלמוד - בחפץ.

הזיווג של החכמה עם האדם

הגאון החזון איש זי"ע, כותב באגרותיו: 'הזיווג של החכמה עם האדם, אי אפשר בלי כמיהה ותאבון, דברי תורה חביבין (ערויבין נד ע"א), וכח החכה פותח את המוח ואת הלב, לבלע חכמה בינה ודעת; אדם שאוהב דברי תורה, זוכה לדעת באמת את התורה.

מוכא מהחפץ חיים זי"ע (על התורה, פרשת שלח), 'רבי אליעזר בן הורקנוס בור סוד שאינו מאבד טפה (אבות ב. ח), כח הזכרון שבאדם, הוא מעלה נקנית על ידי יגיעה ועמל. זכורני, שבעירתנו היה זקן אחד שספר בזקנותו מה שראה בילדותו, לפני שבעים שנה, שקיסר רוסיה עבר דרך העירה. העגלה הייתה רתומה לשני סוסים לבנים. הוא תאר איך היה נראה ולבוש העגלון, ותאר בפרטי פרטים, מה שהיה לפני שבבים שנה. והסבה, כי ילדות הייתה בו, והשתוקק בשעת מעשה, לראות את הקיסר, והדבר נחרט בלבו בילדותו, עד שלא שכחו בזקנותו.

כך מסביר החפץ חיים זי"ע, על רבי אליעזר בן הורקנוס, שנתן דברי תורה על לבו בהשתוקקות נפרזה, והיה מתלהב מדברי תורה, עד שאפלו דבר אחד מדברי תורה - לא שכח, וזה אות על החיות שבתורה, שכה השפיעה עליו, עד שנעשתה חרותה על לבו, וזו היא מן המדות הטובות שעל האדם להדבק בהן, ושאין נקנות, אלא ביגיעה.

הדבר שעושה רשם על האדם

כתב הגאון הסטיפּלר זי"ע, בספרו הקדוש 'ברפת פרץ' (פרשת לך לך): 'והנה ידוע, שהדבר שעושה רשם על האדם, רשם גדול של שמחה [וכן חס ושלום, אפכא], את זה הוא זוכר זמן רב, שהדבר נשאר חקוק מאד בזכרונו, אבל דבר שאינו משתוקק עליו, והשגתו אינה משמחתו, זה הדבר אינו עושה רשם עמוק בנפשו, ובזמן קצר הוא משכחו, על דרך

שאמרו חז"ל בפרק ו' דשבועות (דף מא ע"ב): "מלתא דלא רמיא עלה דאינש - לאו אדעתה" [דבר שלא מנח על האדם - אין זה בדעתו], וממילא יוצא מכאן, שהזכרון לזכר את תלמודו, הוא לפי ערך רב תשוקתו והשתדלותו להשגת התורה, ולפי רב השמחה שבא לו בהשגת דבר מדברי תורה - כן היא זכירתו במה שלמד.

חיי נפשך תלויים בתורה הקדושה

מספר, כי פעם בא אל הרב הקדוש, בעל החדושי הרי"מ מגור זי"ע, חסיד אחד, והתאונן, שאינו רואה סימן ברכה בתלמודו, אני לומד ושוכח, כאלו לא למדתי כלום... ושאלו הרבי: האם אי פעם קרה לך, שבטעות, שכחת ואכלת את הפך שהנך אוכל בה, וכי שמת אותה בעין או באזן בטעות? הוא התפלא על מה שהרבי שאל, ואף נפגע קצת... ענה לו הרבי: בוא ואסביר לך, בגלל שהאכל מזין את הגוף, הוא נותן לו חיות ובלעדיו לא יתכנו חיים, לכן אתה לא שוכח ומכניס, בטעות, את הפך לאזן או לעין.

דע לך! כי לגבי יהודי, גם התורה צריכה להיות בבחינת אכל נפש, בלעדיה - אי אפשר להתקיים כלל, ואם כך תחוש, תרגיש שאתה אוכל עכשו אכל נפש - מבטח לך שלא תשכח עוד את תלמודך, צריך לזכור מה שמוכא בזהר הקדוש (ח"ב דף זט ע"א): 'מלה דאורייתא, לא אתגלגלת אלא לגבי רחיקא' [דבר תורה אינו מתגלה, אלא לאוהביה].

להתפלל שיפתח לבנו בתורה

כתב בספר 'אור לציון - חכמה ומוסר': אותו אדם שאינו בעל-כשרון ללמד, חושב, שאין ראשו ראוי, צריך לבכות על עצמו ימים ולילות, מדוע לא נפתח לבו בתלמוד תורה. התביעה עלינו, מדוע אנו לא חפצים ללמד, כי הקדוש ברוך הוא, ודאי שרוצה לתת באדם שכל, אם הוא מוכן לכה, ובטוחני, שמי שיש

לו מח בקדקדו, וּחֲפִץ בְּאֵמֶת, בְּכָל לְבוֹ וּבְכָל מַחִיר, וְדַאי שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ וַיִּפְתַּח לְבוֹ בְּתַלְמוּד תּוֹרָתוֹ.

אם תשתוקק, תחמד ותתגעגע לתפס החכמה - תזכה לתורה

כתב האדמו"ר מאו"רוב זי"ע, בספרו 'אש דת' (חלק ה'): "אמר הכתוב (משלי ב, י): 'פי תבוא חכמה בלבך', וגם מצינו באבות דרבי נתן (כד, ד), 'דברי תורה - נבלעים בדמיו', וכן מדרש (שהש"ר א, כא): 'אם נכנס דבר של תורה ללב, יצא כנגדו דבר של ליצנות'. ובתוספות (פתיחות קד ע"א; ד"ה לא נהייתי): 'במדרש, עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו'; ושואל האדמו"ר, איך אפשר שתבלע התורה בלב? ואיך תבנה דבי אליהו זוטא (פרק יד), 'הא למדת, שאין דברי תורה נבלעים בלב האדם, אלא במי שהוא עיף להם. כמו דג שנמצא כל כלו במים, ויש לו ים עצום וגדול, אף על פי כן הוא קופץ לכל טפת מים, לעוד טפה ועוד טפה, כמו כן כף הוא הדבר, אם תשתוקק ותחמד, ותתגעגע לתפס החכמה, אז תהיה החכמה נבלעת ונקלטת בקרבך, ובהסתר חמידו דאורייתא, אזי דברי תורה נכנסים ויוצאים ונפלטים על אהר, ולא נשאר מהם, אלא רשימה קטנה ביותר'."

שנזכה לאהבת התורה - זה העקר!

הגאון רבי יחזקאל חפץ זצ"ל, למד עם הגאון רבי מאיר שמחה, בעל ה'אור שמח' זי"ע, וכשהגיעו לאיזו סגיה, והתקשו בהבנת איזה קטע תוספות, אמר ה'אור שמח' לרבי יחזקאל: "הבה נפסיק מעט, ונתפלל שנזכה לאהבת התורה". שאלו רבי יחזקאל: "מה שיך תפלה על אהבת תורה, אולי נתפלל על הבנת התורה!?"

ענהו ה'אור שמח': 'אמשל לך משל. האם שמת לבך, מה קורה אם האמא משאירה את

התינוק שלה אצל איזו מטפלת, שעה שעתיים? הילד מתחיל לבכות, והמטפלת נוהגת לו צעצועים, מביאה לו דיסה מכסה אותו בכסויים וכו', מביאה לו את כל המוצצים, והוא לא שותק, באה אמא, ומיד כשהיא רואה אותו, תופסת אותו מבקת אותו, ותוף דקה מרגיעה ומשתיקה אותו'.

'הבה ונתבונן' - המשיך ואמר ה'אור שמח' - 'מה כח האמא, שהיא מצליחה להרגיע את הילד, איך היא יודעת, בן רגע, לעשות מה שצריך כדי להרגיע את הילד?'

'התשובה נעוצה באהבת האם הנטועה בלבה, אהבת האם לילדה, פה מיחדת ועמקה היא, שהיא מסגלת לאהר, ולו על פי הרמז הקל ביותר, מה באמת נחויץ לילד. תנועותיו, קולו ובכיו - כל אלו מהוים אתוהים ברורים ללב האם האוהבת, אהבתה לצרכי הילד, נטועה בעצם אהבתה כלפי הילד'.

כך גם בלמוד התורה, אם באמת נאהב את התורה ללא גבול, אם באמת נאהב אותה, כמו שאמא אוהבת את הילד, ואף יותר מזה... אז נוכל לפענח את הנימות הנסתרות ביותר בשבילי התורה, ולהבין מה פונתה של התורה הקדושה.

גדלתו של ה'אור שמח' בתורה ובצדקות

החזון איש זי"ע, התבטא פעם על בעל ה'אור שמח' זי"ע: "רבים יודעים על גדל גאונותו, אף מעטים יודעים על גדל צדקותו המפלגת!"

ומעיד החזון איש זי"ע, שפעם, ראה את ה'אור שמח', מתפלל תפלת שמונה עשרה של מנחה ביום רגיל, וכשפסע לאחוריו בסיום התפלה, ראה שהרצפה רטבה מדמעות. ואמר: "האנחות שנאנח רבי מאיר שמחה בתפלת שמונה עשרה, היו מזעזעות את השומעים".

ה'אור שמח' הנה מפרסם בזכרון מפלא. פעם, ישב אצלו הגאון רבי צבי הירש זימני וצ"ל, הרב מליאן, ועסקו בשיחתה של תורה באיזו סגיה. אמר לו, על הסגיה הזאת כתבתי חדושי תורה לפני שלשים שנה, אם כבודו יכול להוציא ממדף פלוני איזו מחברת מכרכת, יפתח בעמוד כ"ט, וימצא את הדברים שכתבתי". הגאון עשה כן, וה'אור שמח' החל להרצות את כל הדברים, עם המקורות - מבלי להחסיר מאומה. הגאון בר-שיחו, התפלא עד מאד לגדל זכרונו העצום.

תן פדי שיחתם, נכנסה איזו אשה, שרצתה לשאל שאלה, ה'אור שמח' הניח את האצבע בגמרא במלה שהפסיקו בה, סגר את הספר, והלך אתו כן, כשהוא עם האצבע על הדף... [ומספרים התלמידים, שבכל פעם שהיה מפסיק - הנה מפסיק בצורה כזאת].

שאלו הגאון החברותא: מדוע אתה מסתובב בצורה כזאת? הניח את הגמרא, סים לענות לה על שאלתה, ואחר תשוב ללמודך, למה לתפס את הגמרא? גער בו רבי מאיר שמחה ואמר: הלא זה פסוק מפרש במשלי (כג, ה): "התעייף עיניך בו ואיננו", רגע אחד של הסחת הדעת מהלמוד, וזה מוחק אותו מהזכרון של האדם.

מספר, שלעת זקנותו, בקש למצא מאמר מסים בגמרא, פתח את הגמרא, ולצרף המאמר היו צריכים לדפדף עוד שנים ושלשה דפים, אנה ואנה כדי לחפש, והתבטא בענותותו: 'ראו איזה פויער [כנוי לאכר מגשם] נעשיתי לעת זקנותי, אני צריך לחפש אנה ואנה, למצא דברי חז"ל הקדושים'. ומכל זה רואים, עד כמה צריך להתחזק בלמוד התורה הקדושה ובאהבתה נשגה תמיד.

נתן לעשות בהכנה מעטת

כתבו הקדמונים (עין בכף החיים ובשל"ה, וכן הביא בספר וספרתם לכם), שיש להתעורר להכין את עצמו בהכנה מעטת - קדם הלמוד, וזאת

נתן לעשות בהכנה מעטת - אפלו של מחשבה כלשהי נכמו שכותב 'כף החיים', שהרהור התשובה צריך להיות, לומר קדם הלמוד: 'חטאתי, עויתי, פשעתי'. אם אדם אינו יכול להוציא בפה, יכול לחשב: 'יהי רצון, שייחשב כאלו עשיתי את כל ההכנות, וזה כמובן, חוץ ממה שנפסק בשלחן ערוך (ארח חיים סימן קי), שצריך לומר את התפלה של רבי נחוניא בן הקנה, לפני שמתחיל ללמד. ומובא, שפאשר אינו מהרהר בתשובה קדם הלמוד, יכול להיות בבחינת (תהלים נ, טז): "ולרשע, אמר אלהים, מה לך לספר חקי. ותשא ברייתי עלי פיך" (כמו שמוכא בבאר היטב סימן תקעא), כיון שאם אדם הוא בעל חטאים ועוסק בתורה, אין התורה נדבקת בו, כמו שכתוב (ירמיה ד, ג): "נירו לכם ניר. ואל תזרעו אל קצים". תחלה חרשו את עצמכם, כלומר - הוציאו את הקוצים. התורה נמשלת למטר - כמו שכתוב (דברים לב, ב): "יערף כמטר לקחי", ואם יש בך קוצים - המטר יצמיח אותם.

ראוי לאדם להכין עצמו

כתב בספר הקדוש 'נפש החיים' (שער ד' פרק ז'): 'ראוי להאדם להכין עצמו כל ית, קדם שיתחיל ללמד, להתחשב מעט עם קונו ותברך שמו, בטירת הלב, ביראת ה', ולהטהר מעוונותיו בהרהורי תשובה, כדי שיוכל להתקשר ולהתדבק בעת עסקו בתורה הקדושה, בדבורו ורצונו ותברך שמו. וגם יקבל על עצמו, לעשות ולקיים, ככל הכתוב בתורה שבכתב ובעל פה, ואשר יראה ויבין דרכו ונהגותו מתורת הקדש. וכן, כשרוצה לעיין בדבר הלכה, ראוי להתפלל שיוזכהו ותברך, לאסוקי שמעתא אלבא דהלכתא - לכון לאמתה של תורה'.

איך צריך ללמד תורה

בספר 'וספרתם לכם', להגאון הצדיק רבי דניאל פריש וצ"ל, מובאים כמה עניני הכנה

נפלאים, קדם הלמוד, ואדם יכול לומר אותם בתורת תפלה, שעקר למוד התורה, הוא הדבקות בהשם יתברך. אדם צריך לדעת שבלמוד התורה, הוא נדבק בהקדוש ברוך הוא.

דבר נוסף - צריך ללמד תורה כנתינתה, באימה, ביראה, ברתת ובזיע, ביראת שמים ובכבוד ראש, ולא ללמד, כמו אחד שהוא קץ בלמודו, אלא לדעת שפאשר אדם לומד תורה, זה מצב של מעמד הר סיני, ושם הרי כתוב (דברים ד, יא): "ההר בער באש".

וכתבו הפוסקים, שצריך לומר 'לשם מצוה', ולכן צריך לומר: הריני לומד לקיים מצוה בוראי, שצוני לעסק בדברי תורה, לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, לקיים מצוה "ושונתם לבניך, ודברת בם", "ולמדתם את בניכם לדבר בם", "והגית בו יומם ולילה".

וכן צריך להתודות: הריני מתחרט על מעשי הרעים, ומקבל עלי להיטיב מעשי בעתיד.

וכן צריך לומר: הריני לומד על מנת ללמד, וכדי לשמר ולעשות ולקיים.

הריני מקבל על עצמי, ללמד בלי הפסח הדעת, ושלא אסתכל חוץ לספר. כמובא בגמרא (תגינה יב ע"ב): 'אמר רבי לוי, כל העוסק בדברי תורה, ופוסק ועוסק בדברי שיחה, מאכילין אותו גחלי רתמים'.

הריני לומד, כדי לבקש אמתת התורה ולהבינה היטב, ולדעת לזכר כל מה שאני לומד.

קנין הנחוי של 'עריכת שפתים'

הריני מקבל עלי לומר ולפרש את דברי התורה - בפי, כי אחד מקניני התורה הוא 'עריכת שפתים', וצריך להשמיע לאזניו - מה שמוציא מפיו, וב'שלחן ערוך הרב בעל התניא' זי"ע, כותב (הלכות תלמוד תורה פרק ב' הלכה יב): 'וכל אדם, צריך לזהר להוציא בשפתיו ולהשמיע לאזניו, כל מה שלומד, בין במקרא,

משנה ותלמוד, אלא אם כן, בשעת עיון להבין דבר מתוך דבר, וכל מה שלומד בהרהור לבד, ואפשר לו להוציא בשפתיו, ואינו מוציא - אינו יוצא בלמוד זה ידי חובת מצוה (דברים ה, א): "ולמדתם אתם", וכמו שכתוב (יהושע א, ח): "לא ימוש ספר התורה הזו מפיו, והגית בו" וגו'. וכמו בכל המצוות התלויות בדבור, שאינו יוצא בהן ידי חובתו בהרהור, אלא אם כן שומע מפי המדבר, שהשומע - פעונה בפיו. אף אם מוציא בשפתיו, אף על פי שאינו מבין אפלו פרוש המלות, מפני שהוא עם הארץ - הרי זה מקיים מצוה "ולמדתם", ולפיכך, כל עם הארץ מברך ברכת התורה, בשחר, לפני הפוסקים, וכן כשעולה לספר תורה; עד כאן לשונו (יראה בזה בהרחבה בשחת פרשת יתרו תשס"ז).

הריני לומד מחמת אהבתי אותו יתברך, כמו שכתוב: "ואהבת את ה' אלקיך" וכו'. "והיו הדברים האלה" וכו'.

עניני הכנה נוספים קדם הלמוד

הריני מכין את עצמי, להיות כלי קבול לקדשת התורה. הריני לומד בשם כל ישראל, לזכותם ולהצילם מכל גזק, ואפלו אם אדם עוסק בתורה בחדר סגור - הוא מגן על העולם, וגדול תלמוד תורה - יותר מהצלת נפשות, כמובא בגמרא (מגלה טז ע"ב), וכשעוסקים בתורה, מצילים את כלל ישראל בכל מקום שהם, כף כל יהודי שעוסק בתורה.

הריני רוצה לקבל על עצמי, ללמד בעמל וביגיעה, לא מתוך שזה נח לי, אלא התורה צריכה להיות בעמל; הריני לומד, כדי לקדש את שמו יתברך בעולמו; הריני מודה ומשבח להשם יתברך, על הזכות הגדולה שאזכה, בעזרת השם, לעסק בתורה, כי 'אשר בחר בנו', זו הרי ברכת השבח.

הריני מתפלל לפני השם יתברך, שיעזרני בלמודי, ויאיר עיני בתורתו הקדושה. אלו

תמצית ההקנות שכתב בספר 'וספרתם לכם', ואף שקשה לזכור את כל זה, די אף אפלו במשפט קצר, 'יהי רצון שכל מה שאני צריך לומר, וכל מה שאני צריך להתפלל, כאלו התפללתי, הריני בטל ומבטל אליו ותברך'.

הזהירות בברכות התורה

צריך לנקר מאד את ברכות התורה, כמו שכתבו הקדמונים (רבי יונתן איבשיץ), שכל למוד התורה של כל היום, תלוי בברכות התורה, שישנה הרבה באמירתן - בערכות ובמתיקות, וכשאומר - 'ונהיה אנחנו... כלנו יודעי שמך', צריך לזכור שהתורה היא שמותיו של הקדוש ברוך הוא. כשאדם לומד תורה - הוא קורא בשמו של הקדוש ברוך הוא! כשאדם קורא לאדם בשמו - זה מעורר את האהבה [אברהם אברהם, משה משה - זה בטוי לאהבה]. 'כי שם ה' אקרא' (דברים לב, א), כשאדם עוסק בתורה, הוא צריך לדעת שהוא קורא להקדוש ברוך הוא, וזהו 'ונהיה כלנו יודעי שמך' שנהיה מדבקים בך, כי ידיעה - הוא לשון חבור, וזה מה שאנו מתפללים עכשו, "משכני, אחריך נרוצה" (שה"ש א, ד).

בזמנים אלו, ימי תקון המדות, צריך להיות בבחינת "אש תמיד תוקד על המזבח" (ויקרא ו, ו), שהפונה - גם על האש של התורה, המעוררת את האהבה. וכשבוערת אש תמיד באדם, היא לא תכבה. התורה היא תורה של שעשועים, ומשמחת את האדם.

כתב בספר 'נוהג כצאן יוסף' (אות כה): "אף על פי שמצוות, לאו להנות נתנו, מצוות למוד - להנות נתן". אדם שלומד תורה - זה שונה משאר המצוות, אדם צריך לשמח - ולהנות מדברי תורה שהוא לומד, על פן שונה ברכה זו, מפל שאר הברכות, שלא מצאנו בשום ברכה שמברכים "והערב נא", [שיהיה בערכות], כמו שמתפללים על דברי תורה.

עצתו של משה רבנו, עליו השלום

והנה, כעת הימים שלאחר החג. ומוכא מהחדושי הרי"ם זי"ע, על הפסוק (שמות טו, כב) "ויילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים", שהם היו שלשה ימים ללא תורה, וזה היה מצב קשה מאד, הרי ידוע מה שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי ברכות סח ע"א): 'אם תעזבני יום - יומים אעזבך'.

אדם צריך מאד להזהר מעזיבת התורה, ובפרט אחרי יום טוב. וכיון שעזבו את התורה - לא הרגישו את הערכות שלה, אלא רק את מרירות חסרונה, וזה דבר שהוא חוזר תמיד, וצריך לזכור לעשות חזוק לתורה.

כתוב (שמות טו, כג-כה): "ויבאו מרתה, ולא יכלו לשאת מים ממרה, כי מרים הם. על פן קרא שמה מרה; ויצעק אל ה', ויורהו ה' עץ, וישלף אל המים, וימתקו המים", ועל דרך הרמז, הקדוש ברוך הוא נתן למשה עצמה איך להמתיק את המים, אמר לו: "השליכו את עצמכם אל התורה, שהיא המים המתוקים", ואפלו אם היה מצב כזה, של שלשה ימים בלא תורה, אף על פי כן, מסרו נפשכם לאחזו בכל זאת, בעץ החיים של התורה, ולא כאילו תוספת - "הנה למדתי, הרוחתי עוד איזו חצי שעה". לא! אלא שאדם צריך לחיות באמונה כזאת, שאם אין לי את החיבור לתורה - אני נחשב כמת ממש.

כי זה 'עץ חיים', שאם יש לאדם זמן מסים ללמד, והוא מחסיר מהזמן הזה, כנגד זה ממילא יש פחות אדירים ליצר הרע, להתגבר ולהפיל אותו, כי הקדוש ברוך הוא נותן כלים לאדם, להתמודד עם היצר הרע, בדיוק לפי השעות שהוא מסגל ללמד תורה באותו יום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ל"ב ע"ב): 'בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין'; 'ישמחם את דברי אלה על לבבכם' - 'סם תם', נמשלה תורה כסם חיים. משל, לאדם

צריך להיות כמו יהושע, ששבר את כל החומות בשמונה הימים הללו, שהם מחוץ לגדרי הטבע. וכשבא אליו המלאך ואמר לו: הנה באתי, אומר לו - על מה באת? ונאמרו רבותינו (ערוכין סג ע"ב): "ויהי בהיות יהושע ביריחו" וגו', וכתוב (שם), "ויאמר, לא, כי אני שר צבא ה', עתה באתי". אמר ליה, אמש בטלתם תמיד של בין הערבים, ועכשיו בטלתם תלמוד תורה. אמר ליה, על איזה מהם באת? אמר ליה, "עתה באתי". מיד, "וילך יהושע בלילה ההוא בתוך העמק". ואמר רבי יוחנן, מלמד שלן בעמקה של הלכה, הינו, שיהושע עסק בתורה, אפלו כשהיה במצב של מלחמה, עם הטורדות והבלבולים, ולמד מתוך עמק!

הימים האלו - גדולים הם ביותר

אנחנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא, שיהיה לנו כח לנצח את עמלק שמתגבר עכשו בימים הללו, שעדין לא חזרו כל בני התורה אל היכלי הישיבות. וצריך חזק מיוחד, כמוכא במדרש 'שחר טוב' (שמואל פ"א א): 'אם ראתי ישראל שפשוטו ידיהם מן התורה - עמוד והתחזק בה, ואחר כך טל שבר כלם'. וכן מוכא בגמרא (ס"ה נב ע"א): 'כל הגדול מחברו - יצרו גדול הימנו', שזה סוכב והולך גם על ימים גדולים, וכל המקדש מחברו - חרוב מחברו (הרמב"ן במכתבו על ארץ ישראל), ובפרט שימי הספירה הם ימים של תקון המדות, ואפשר לתקן - רק על ידי למוד התורה.

יהי רצון, שנוזקה לשמר את כל קדשת הימים הללו, ונוזקה למלא אותם בתורה וביראה, כל אחד בזמן שחננו השם יתברך, ונוזקה שיקים בנו: 'בניסן נגאלו, ובניסן עתידין להגאלי'; במהרה בימינו אמן.

שהכה את בנו מכה גדולה, והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו, בני, כל זמן שרטיה זו על מפתך, אכל מה שהנאתך, ושטה מה שהנאתך, ורחץ בין בחמין בין בצונן - ואין אתה מתירא, ואם אתה מעבירה - הרי היא מעלה נומי, כך אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: בני, בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה - תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו. הינו 'בראתי יצר הרע', שהוא בעצם כח רוחני - כח של אש. וכנגד זה - 'בראתי תורה תבלין', שרק על ידה יכולים להתמודד עמו, ואם אינך חי במחשבה כזאת שיש מלחמה, זה מסכן מאד. וזה כתוב גם בפרשיות התפלין - "למען תהיה תורת ה' בפיך", שדברי תורה צריכים להיות תקוקים בקרבנו.

בכח של יוסף הצדיק ויהושע בן נון

ולכן, בימים אלו, שיש לנו הכח של יהושע, שמפיל את כל החומות, שהוא הכח של מחוץ לגדר הטבע, וראינו שמשה רבנו לקח את עצמות יוסף [כי ידע שאין עצה להתגבר על עמלק הזה, אלא על ידי עצמות יוסף וקדשתו, ובפרט בימים האלו שכתוב (שמות יג, יט): 'ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע' - רמז לשבעת השבועות של ימי הספירה. וכן כתוב, שיהושע יצא מזרעו של יוסף. וביהושע כתיב (שמות לג, יא): 'ומשרתו יהושע בן נון נער, לא ימיש מתוך האהל']. אמרו: אפלו בשעת מיתה, תמיד היה עוסק בתורה. מה זה 'בשעת מיתה'? - לא רק שצריך לעסק עד יום מותו ממש, אלא הפונה, אפלו בשעת 'בחינת מיתה', כשאין לו כח, המצב הרוחני והגשמי שלו לכאורה חלש ונפול, אין לו חשק לכלום, אף על פי כן עליו להתגבר ולעסק בתורה.

בשורה טובה לאנשי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בהקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בהקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

הספרים מעוטרים בהסכמת גדולי הדור שליט"א מלאים בהלכות בקניני תורה ובדרכים לעבודת ה' יתברך משולבים בסיפורים על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש
לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים בהלכה לזיכוי הרבים

וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם

ניתן להקדיש פרשיות

לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב

052-7627127 אש.ש. אש.ש. X

לקבלת גיליונות אלו חינם
יש לשלוח בקשה למייל:
toraoren@gmail.com

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

בשורה טובה לאוהבי התורה ולומדיה

לה"ד בני"ד עמ"י עש"ד

כסיעתא דשמיא בקרוב רוצים להדפיס
את סדרת הספרים החדשה

"אשיחה בחוקיך בהלכה"

חמשה כרכים
לסדר פרשיות השבוע

מהרב אורן נזרית שליט"א

נדבך נוסף חשוב מאוד לסדרות הספרים
"שיחות חיזוק", "אשיחה בחוקיך" ועוד מהמחבר

וכעת מבקשים לזכות
את הציבור הקדוש
לסייע ולהיות שותף
בהדפסת סדרת הספרים
"אשיחה בחוקיך בהלכה"
ניתן לזכות בהוצאת הסדרה
או בפרשיות
ולהקדישן לברכה הצלחה
ולעילוי נשמת וכיו"ב

הספרים מעוטרים
בהסכמת גהולי הדור שליט"א
והתקבלו כס"ד באהבה רבה
בהילי התורה

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000